

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gegužės 17 d.
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

Tarpinstitucinė byla:
2022/0426(COD)

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos – Bendras požiūris

I. IVADAS

- 2022 m. gruodžio mėn. Taryba pateikė pasiūlymą dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos.¹
- Prie pasiūlymo buvo pridėtas poveikio vertinimas ir komunikatas².

¹ Dok. 16322/22.

² Dok. 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. Jame Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad būtina iš dalies pakeisti Direktyvą 2011/36/ES siekiant reaguoti į kintančias tendencijas prekybos žmonėmis srityje, taip pat į jos nustatytus trūkumus ir toliau dėti daugiau pastangų kovojant su šiuo nusikaltimu.

II. DARBAS DARBO GRUPĖS LYGMENIU

4. Pateikus pasiūlymą, Švedijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu jį pradėjo nagrinėti Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose darbo grupė (COPEN). Nagrinėjimas vyko palyginti greitai ir buvo iš esmės susitarta dėl tam tikrų pasiūlymo teksto patikslinimų.
5. Po 2023 m. gegužės 17 d. patarėjų TVR klausimais posėdžio pirmininkaujanti valstybė narė padarė išvadą, kad tekstas, identiškas šio pranešimo priede pateiktam tekstui, gali būti pateiktas Nuolatinųjų atstovų komitetui siekiant parengti Tarybos bendrą požiūrį.

III. IŠVADA

6. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau,

Nuolatinųjų atstovų komiteto prašoma:

- patvirtinti susitarimą dėl pasiūlymo dėl direktyvos teksto, išdėstyto šio pranešimo priede³, ir
- rekomenduoti Tarybai susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio teksto;

Tarybos prašoma:

- susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto, kuriuo bus remiamasi derybose su Europos Parlamentu pagal įprastą teisėkūros procedūrą (SESV 294 str.).

³ Komisijos pasiūlymo pakeitimai pažymėti **paryškintuoju šriftu** arba simboliu [...]

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 82 straipsnio 2 dalį ir 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavę nacionaliniams parlamentams,

[atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,]

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) prekyba žmonėmis yra sunkus nusikaltimas, dažnai susijęs su organizuotu nusikalstamumu, ir šiurkštus pagrindinių teisių pažeidimas, aiškiai uždraustas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija. Prekybos žmonėmis prevencija ir kova su ja yra prioritetas Sąjungos ir valstybių narių uždavinys;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES³ yra pagrindinė Sąjungos teisinė priemonė dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir šio nusikaltimo aukų apsaugos. Toje direktyvoje išdėstoma visapusiška kovos su prekyba žmonėmis sistema, nustatant būtiniausias nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo taisykles. Į ją taip pat įtrauktos bendros nuostatos, kuriomis siekiama stiprinti prevenciją ir aukų apsaugą, atsižvelgiant į lyčių aspektą;

³ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR, [OL L 101](#), 2011 4 15, p. 1[...].

- (3) 2021–2025 m. ES kovos su prekyba žmonėmis strategijoje⁴ nustatytas politinis atsakas, t. y. daugiadalykis ir visapusiškas požiūris – nuo prevencijos, aukų apsaugos iki prekiautojų žmonėmis baudžiamojo persekiojimo ir apkaltinamųjų nuosprendžių jiems priėmimo. Strategijoje, be kita ko, nurodyta keletas veiksmų, kurie turi būti įgyvendinami aktyviai dalyvaujant pilietinės visuomenės organizacijoms. Siekiant reaguoti į kintančias tendencijas prekybos žmonėmis srityje, taip pat į Komisijos nustatytus trūkumus ir toliau dėti daugiau pastangų kovojant su šiuo nusikaltimu, vis dėlto būtina iš dalies pakeisti Direktyvą 2011/36/ES. [...] Nustatyti baudžiamosios teisės priemonių, dėl kurių reikia pritaikyti teisinę sistemą, trūkumai yra susiję su prekybos žmonėmis nusikaltimais, daromais siekiant juridinių asmenų interesų, taip pat su duomenų rinkimo sistema ir nacionalinėmis sistemomis, kuriomis siekiama ankstyvu etapu nustatyti prekybos žmonėmis aukas, joms teikti pagalbą ir paramą;

⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl 2021–2025 m. ES kovos su prekyba žmonėmis strategijos, [COM\(2021\) 171 final](#), 2021 4 14.

- (4) siekiant kovoti su nuolat didėjančiu nusikalstamų veikų, susijusių su prekyba žmonėmis kitais nei seksualinio išnaudojimo ar išnaudojimo darbe tikslais, skaičiumi ir šioms veikoms tampant vis aktualesnėmis, būtina į [...] Direktyvoje **2011/36/ES** konkrečiai išvardytas išnaudojimo formas įtraukti priverstines santuokas ir neteisėtą įvaikinimą, taip pat užtikrinti, kad valstybės narės savo nacionalinės teisės sistemose spręstų įvairiausių išnaudojimo formų klausimus tiek, kiek šios formos atitinka prekybos žmonėmis sudėties elementus. **Priverstinė santuoka ir neteisėtas įvaikinimas jau gali būti priskiriami prie direktyvoje apibrėžtų nusikalstamų veikų, susijusių su prekyba žmonėmis, kadangi yra tenkinami visi minėtoms nusikalstamoms veikoms taikomi kriterijai. Tačiau, atsižvelgiant į sunkų tokios praktikos pobūdį, naudojimasis priverstine santuoka ir neteisėtu įvaikinimu turėtų būti aiškiai įtraukti į Direktyvą 2011/36/ES kaip išnaudojimo formos. Šioje direktyvoje nustatytos taisyklės nedaro poveikio santuokos, įvaikinimo, priverstinės santuokos ir neteisėto įvaikinimo arba su tuo susijusių nusikalstamų veikų apibrėžtims, kai jos yra nustatytos nacionalinėje arba tarptautinėje teisėje;**

- (5) vis daugiau nusikalstamų veikų, susijusių su prekyba žmonėmis, padaromos arba joms sudaromos palankesnės sąlygos naudojantis informacinėmis ar ryšių technologijomis. Prekiautojai žmonėmis **dažnai** naudojami internetu ir socialiniais tinklais, *inter alia*, siekdami verbuoti, reklamuoti ar išnaudoti aukas, vykdyti kontrolę ir organizuoti transportą. Internetas ir socialiniai tinklai taip pat naudojami išnaudojimo medžiagai platinti. Informacinės technologijos taip pat trukdo laiku nustatyti nusikaltimą ir nustatyti aukų ir nusikaltėlių tapatybę. **Pagal Direktyvoje 2011/36/ES nustatytą esamą teisinę sistemą prekybos žmonėmis apibrėžtis jau apima nusikaltimus, vykdomus naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis, pavyzdžiui, aukų verbavimui ir išnaudojimui, jų transporto ir būsto organizavimui, aukų reklamavimui internetu ir potencialių klientų pritraukimui, aukų kontrolei ir vykdytojų tarpusavio bendravimui, įskaitant visus susijusius finansinius sandorius. Norint kovoti su šiuo prekiautojų žmonėmis *modus operandi*, teisėsaugai reikia tobulinti savo skaitmeninius pajėgumus ir gilinti ekspertines žinias, kad būtų neatsiliekama nuo technologinių pokyčių. Be to, valstybių narių prašoma apsvarstyti, kokių prevencinių priemonių būtų galima imtis, visų pirma paklausos atgrasymo tikslais, kad būtų sprendžiama piktnaudžiavimo internetinėmis paslaugomis prekybos žmonėmis tikslais problema; [...]**

- (6) siekiant sustiprinti baudžiamosios teisenos atsaką į nusikalstamas veikas, susijusias su prekyba žmonėmis ir padarytas juridinių asmenų naudai, ir atgrasyti nuo tų nusikalstamų veikų vykdymo, [...] **turėtų būti paaiškintas** juridiniams asmenims taikomas sankcijų režimas[...];
- (7) [...] ⁵[...] **Direktyva [2014/42/ES] nustatytos būtiniausios taisyklės dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo baudžiamosiose bylose, ir ji taikytina nusikalstamoms veikoms, kurioms taikoma Direktyva 2011/36/ES. Todėl Direktyvos 2011/36/ES nuostatos dėl išaldymo ir konfiskavimo yra pasenusios ir turėtų būti panaikintos;**

⁵ [...]

- (8) siekiant sustiprinti nacionalinius gebėjimus ankstyvuoju etapu nustatyti aukas ir nukreipti jas į tinkamas apsaugos, pagalbos ir paramos tarnybas, valstybėse narėse būtina įstatymais ir kitais teisės aktais nustatyti **vieną arba kelis** [...] nukreipimo mechanizmus. Oficialių [...] nukreipimo mechanizmų sukūrimas ir [...] centrų, atsakingų už **tarpvalstybinį** aukų nukreipimą, paskyrimas yra labai svarbios priemonės tarpvalstybiniam bendradarbiavimui stiprinti. **Nukreipimo mechanizmas turėtų būti skaidri, prieinama ir suderinta sistema, padedanti kuo anksčiau rasti prekybos žmonėmis aukas, nustatyti jų tapatybę, teikti joms paramą bei pagalbą ir nukreipti jas į atsakingas nacionalines organizacijas ir įstaigas. Tokioje sistemoje turėtų būti nustatytos dalyvaujančios kompetentingos institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos ir kiti suinteresuotieji subjektai, taip pat nustatytos jų atitinkamos pareigos, įskaitant procedūras ir komunikacijos grandinę. Šie mechanizmai gali būti parengiami nustatytų procedūrų, gairių, bendrųjų protokolų ar bendradarbiavimo susitarimų forma. Nukreipimo mechanizmas turėtų būti taikomas visoms aukoms ir visų rūšių prekybos žmonėmis veikoms, atsižvelgiant į individualų aukų pažeidžiamumą. Centrai turėtų veikti kaip tarpvalstybinio aukų nukreipimo kontaktiniai punktai. Jie gali būti grindžiami esamais mechanizmais arba valdymo struktūromis ir neturės pakeisti nacionalinių skundų teikimo mechanizmų arba karštųjų linijų. Valstybės narės raginamos turėti tik vieną nacionalinį mechanizmą ir vieną centrą, kai tai leidžia viešojo administravimo organizavimas;**

- (9) siekiant toliau stiprinti ir derinti baudžiamosios teisenos subjektų pastangas mažinti paklausą valstybėse narėse, svarbu kriminalizuoti naudojimąsi paslaugomis, **kai naudotojas žino, kad paslaugas teikiantis [...] asmuo** yra nusikalstamos veikos, susijusios su prekyba žmonėmis, auka. Tai, kad tokie veiksmai laikomi nusikalstama veika, yra visapusiško požiūrio į paklausos mažinimą dalis, – šiuo požiūriu siekiama sumažinti didelę paklausą, skatinančią visų formų išnaudojimą. **Kriminalizuojamas turėtų būti tik naudojimasis paslaugomis, teikiamomis vykdant išnaudojimą, kuris yra prekybos žmonėmis nusikalstamos veikos dalis. Todėl neturėtų būti laikoma, kad klientai, perkantys produktus, pagamintus išnaudojamo darbo sąlygomis, vykdo nusikalstamą veiką, nes jie nėra paslaugos naudotojai;**

- (10) siekiant užtikrinti visapusiškas žinias apie prekybos žmonėmis mastą Sąjungoje, labai svarbu rinkti tikslius ir nuoseklius duomenis ir laiku skelbti surinktus duomenis ir statistinius duomenis. Tikimasi, kad, nustačius reikalavimą valstybėms narėms kasmet suderintai rinkti statistinius duomenis apie prekybą žmonėmis ir teikti juos Komisijai, bus žengtas svarbus žingsnis siekiant pagerinti bendrą supratimą apie šį reiškinį ir užtikrinti, kad būtų priimta duomenimis grindžiama politika ir strategijos. [...] **Valstybės narės raginamos išlaikyti 2022 m. nustatyto metinio duomenų rinkimo detalumą remiantis valstybių narių ir Eurostato sutartomis gairėmis; taip buvo parengti statistiniai duomenys, naudoti rengiant ataskaitą pagal Direktyvos 2011/36/ES 20 straipsnį, taip pat Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro metinę ataskaitą dėl prekybos žmonėmis;**
- (11) šios direktyvos tikslų, tai yra užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir su ja kovoti bei apsaugoti šio nusikaltimo aukas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, todėl Sąjunga gali patvirtinti priemones pagal subsidarumo principą, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

- (12) direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma pagarbos žmogaus orumui ir jo apsaugos, vergijos, priverstinio darbo ir prekybos žmonėmis uždraudimo, teisės į asmens neliečiamybę, kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą, asmens duomenų apsaugos, saviraiškos ir informacijos laisvės, laisvės pasirinkti profesiją ir teisės dirbti, moterų ir vyrų lygybės, vaiko teisių, neįgaliųjų teisių ir vaikų darbo uždraudimo, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, teisėtumo ir nusikalstamų veikų bei bausmių proporcingumo principų. Visų pirma šia direktyva siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi šių teisių ir principų, kurie turi būti atitinkamai įgyvendinti;
- (13) [...] pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija **2023 m. balandžio 20 d.**⁶ laišku pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;

⁶ Dok. 8928/23.

- (14) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (15) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁷ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (16) todėl Direktyva 2011/36/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2011/36/ES pakeitimai

Direktyva 2011/36/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) 2 straipsnio 3 dalis **formuluojama** taip: [...]

„Išnaudojimas apima bent jau kitų asmenų prostitucijos išnaudojimą ar kitas seksualinio išnaudojimo formas, **priverstinės santuokos arba neteisėto įvaikinimo išnaudojimą**, priverstinį darbą ar paslaugas, įskaitant elgetavimą, vergiją ar į vergiją panašią praktiką, priverstinę tarnystę, išnaudojimą įtraukiant į nusikalstamą veiką, arba organų išėmimą.“;

- 2) [...]

⁷ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

[...]

3) 6 straipsnis [...] pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys, patraukti atsakomybėn pagal 5 straipsnio 1 ar 2 dalį, būtų **baudžiami taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas** [...] baudžiamąsias arba ne baudžiamąsias **sankcijas arba priemones**. [...]

[...]

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniams asmenims, patrauktiems atsakomybėn pagal 5 straipsnio 1 ar 2 dalį, taikomos **sankcijos ar priemonės už 2 ir 3 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas** [...] apimtų baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir galėtų apimti kitas baudžiamąsias ar ne baudžiamąsias **sankcijas arba priemones, pavyzdžiui: [...]**
 - a) teisės į valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą atėmimą;
 - b) nusikalstamai veikai padaryti panaudotų įmonių uždarymą;

[...] **c)** [...] teisės vykdyti [...] **verslo** veiklą atėmimą;

[...] **d)** teisminės priežiūros skyrimą;

[...] **e)** teismo paskirtą likvidavimą.“;

3. [...]

3a) Direktyvos 2011/36/ES 7 straipsnis panaikinamas;

[...]

4) 11 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su atitinkamomis paramos organizacijomis, imasi būtinų priemonių, kad pagal įstatymus ir kitus teisės aktus sukurtų **vieną arba kelis** [...] nukreipimo mechanizmus, kuriais būtų siekiama ankstyvu etapu nustatyti aukas, joms teikti pagalbą ir paramą, ir paskirtų [...] **vieną arba kelis** aukų **tarpvalstybinio** nukreipimo centrus.“;

5) 18 straipsnio 4 dalis išbraukiama;

6) įterpiamas šis 18a straipsnis:

„18a straipsnis

Nusikalstamos veikos, susijusios su naudojimusi paslaugomis [...] žinant, kad paslaugas teikiantis asmuo [...] yra [...] prekybos žmonėmis auka

- 1) [...] Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kuriomis [...] **užtikrinama, kad sąmoningas naudojimasis 2 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos aukos teikiamomis [...] paslaugomis yra nusikalstama veika, kai auka yra išnaudojama, kad teiktų tokias paslaugas, o paslaugų naudotojas veikia žinodamas, kad paslaugą teikiantis asmuo yra 2 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos auka.**
- 2) Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 1 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas [...].
- 3) **1 dalyje apibūdintai nusikalstamai veikai taikomi 5 ir 6 straipsniai, 9 straipsnio 1 dalis ir 10 straipsnio 1 bei 2 dalys.“;**
- 7) įterpiamas šis 19a straipsnis:

„19a straipsnis

Duomenų rinkimas ir statistika

1. Valstybės narės užtikrina, **kad būtų įdiegta [...] nuasmenintų statistinių duomenų registravimo, rengimo ir teikimo sistema**, kad būtų galima stebėti jų kovos su šioje direktyvoje nurodytomis nusikalstamomis veikomis sistemų veiksmingumą.

2. 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys turi [...] **apimti bent centriniu lygmeniu turimus duomenis apie [...]**:
- a) **nustatytų asmenų, kurie laikomi [...]** 2 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų aukomis, skaičių, **kiek įmanoma, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos [...]**;
 - b) įtariamųjų 2 straipsnyje nurodytomis nusikalstamomis veikomis skaičių, suskirstant duomenis, **kiek įmanoma**, pagal lytį, amžiaus grupes (vaikas / suaugęs asmuo), pilietybę ir išnaudojimo formą;
 - c) asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn už 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių, suskirstant duomenis, **kiek įmanoma**, pagal lytį, amžiaus grupes (vaikas / suaugęs asmuo), pilietybę, išnaudojimo formą, galutinio nutarimo vykdyti baudžiamąjį persekiojimą pobūdį;
 - d) baudžiamojo persekiojimo nutarimų skaičių (kaltinimas už 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, kaltinimas už kitas nusikalstamas veikas, nutarimas nepateikti kaltinimų, kita);
 - e) asmenų, nuteistų už 2 straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių, suskirstant duomenis, **kiek įmanoma**, pagal lytį, amžiaus grupes (vaikas / suaugęs asmuo), pilietybę;
 - f) teismų [...] sprendimų (išteisinamųjų, apkaltinamųjų nuosprendžių ir kt.) dėl 2 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų skaičių;
 - g) įtariamųjų, asmenų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn ir nuteistų už 18a straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, skaičių, suskirstant duomenis, **kiek įmanoma**, pagal lytį ir amžiaus grupes (vaikas / suaugęs asmuo).
3. Kasmet ne vėliau kaip [...] **gruodžio 31 d.** valstybės narės perduoda Komisijai 2 dalyje nurodytus praėjusių metų statistinius duomenis.“;

8) 23 straipsnyje įterpiama ši 3 dalis:

„3. [Per penkerius metus nuo perkėlimo į nacionalinę teisę termino] Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, koku mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų laikomasi 18a straipsnio, ir koks tų priemonių poveikis.“.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip praėjus **dvejiems** metams nuo jos įsigaliojimo. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. [...]

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė